

Sammenstilling av innspillsmøtene om Kirkelig organisering

Ti digitale innspillsmøter om kirkelig organisering mellom 26. aug. – 17. sep. 2020 har totalt samlet 2782 deltakere. De har svart på flere ulike spørsmål knyttet til ny organisering som er presentert her. Sammenstillingen er organisert etter temaene knyttet til de fire arbeidsgruppene. Noen av spørsmålene kan være overlappende mellom arbeidsgruppene, spesielt gjelder dette arbeidsgruppe 1 og 2. Disse spørsmålene er kun plassert i en av gruppene for å unngå gjentakelse.

Sammendrag

Det er stilt 17 spørsmål i innspillsmøtene som gjennomgås i denne sammenstillingen. De generelle spørsmålene om kirkelig organisering bekrefter et bilde som beskrives i mandatet og målsetningene til prosjektet. Mange mener at dagens organisering er kompleks og ikke legger til rette for at mest mulig ressurser kan benyttes til utadrettet arbeid lokalt. Mange mener dette bør gjøres ved å opprette én arbeidsgiverlinje og ved en organisering som er funksjonell og forankret lokalt.

Om arbeidsgiverorganisering mener mange at en av de viktigste oppgavene for en daglig leder i et prostifellesråd er å rekruttere, utvikle og beholde kvalifiserte medarbeidere i tillegg flere andre oppgaver. En stor majoritet av de som svarte sier også at de trenger å møte lederen sin fysisk ukentlig eller sjeldnere.

Mange mener at biskopens viktigste rolle er å synliggjøre kirken som relevant i samfunnet. Om biskopens bidrag til soknet er det mange som mener at arbeidsgiveransvaret er viktig, i tillegg til rådgivning, tilsyn, kompetanseutvikling og tilstedeværelse.

På spørsmålene knyttet til valg og demokrati mener de aller fleste at kirken ikke «tåler» mer enn ett eller to direkte valg lokalt. Tilnærmet alle er også enig om at det bør være valg til menighetsråd, men mindre enighet om hvilke andre organer det bør være valg til.

Om forholdet mellom kirke og kommune mener mange at det å ha jevnlig møter med politiske og administrative ledere er viktig for å skape et godt forhold til kommunene. Mange legger vekt på at de menneskelige relasjonene er viktig nettopp her. I tillegg synes også mange at det å inngå en samarbeidsavtale med kommunen er viktig.

Kort om metodiske begrensninger og fordeler

For å kunne bruke og forstå disse resultatene er det viktig å ha med seg hva dette materialet *kan* si oss noe om - og hva det *ikke kan* si oss noe om. Denne sammenstillingen er basert på kvantitative data hvor mange av spørsmålene har fastlagte svaralternativer. Det vil være lite rom for nye forslag eller innvendinger med godt begrunnede argumenter. Slike mer inngående innspill har kommet i innspillskanalen.

Siden respondentene selv har valgt å delta på innspillsmøtene – og ikke trukket tilfeldig – kan ikke disse resultatene automatisk tolkes som representative for Dnk’s ansatte og medlemmer som helhet. Innspillsmøtene har likevel nådd svært bredt ut (2800 respondenter) og resultatene gir en god oversikt over hva ansatte og medlemmer som har valgt å gi innspill mener. Et siste punkt som kan være viktig å ha med seg er at det er stor variasjon av kjennskap til problemstillingene som blir reist blant respondentene. Noen ble introdusert til spørsmålene nylig, mens andre har jobbet med dette i flere år. Det betyr at man ikke nødvendigvis skal se seg helt blind på resultatene.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
Kort om metodiske begrensninger og fordeler	1
0. Generelle spørsmål om organisering av Dnk	3
0.1 Beskrivende ord om organisering av Dnk	3
0.2 Hvordan organisere kirken	3
0.3 Virkemidler for at kirken skal henge sammen	3
1. Arbeidsgiverorganisering	4
1.1 Viktigste arbeidsoppgaver for en daglig leder i prostifellesrådet	4
1.2 Fysisk møte med leder	4
1.3 For proster: den viktigste identitetsmarkøren	4
2. Biskopens rolle	5
2.1 Biskopens viktigste rolle	5
2.2 Biskopenes bidrag til soknet	5
2.3 Oppgaver på bispedømmenivå	5
2.4 For kirkeverger: behov for biskopen	5
3. Valg og demokrati	6
3.1 Hvor mange direkte valg «tåler» kirken lokalt?	6
3.2 Hvilke organer bør være direkte valgt?	6
3.3 Hvordan bør soknenes representasjon i et prostifellesråd være?	6
3.4 Hvilke andre temaer knyttet til valg og demokrati er viktig for deg?	6
4. Forholdet kirke-kommune	8
4.1 Kirkens rolle som samskapingsaktør overfor kommunen	8
4.2 Samarbeid med kommunene	8
4.3 Relasjon mellom lokalkirken og kommunen	8

0. Generelle spørsmål om organisering av Dnk

0.1 Beskrivende ord om organisering av Dnk

I et åpent spørsmål blir respondentene stilt spørsmålet: «Hvilke ord beskriver best dagens organisering av Den norske kirke?» Gjennomgangen av de fem første innspillsmøtene viser at det er noen beskrivelser som går igjen oftere enn andre. Ord som *kompleks*, *uoversiktlig*, *byråkratisk* eller *forvirrende* dominerer i beskrivelsen av Dnk. Over halvparten av respondentene beskriver Dnk's organisering med et ord som kan knyttes til en *kompleks* eller *uoversiktlig* organisering. Dette er en problembeskrivelse som samstemmer godt med mandatet for arbeidet med kirkeordning som vil forenkle gjøre kirkens organisering mer funksjonell. Andre beskrev også Dnk som lokal, todelt eller tradisjonell.

0.2 Hvordan organisere kirken

Respondentene ble stilt spørsmålet «Ny trossamfunnslov gir Kirkemøtet frihet til å organisere kirken slik man mener det er best. Hva håper du Kirkemøtet gjør med dette?». Dette er også et åpent spørsmål, og en gjennomgang av de fem første innspillsmøtene viser at det er noen temaer som går igjen. Temaene som tydelig flest er opptatt av er lokal forankring og bestemmelse, opprettelse av én arbeidsgiverlinje, og å forenkle og effektivisere organisasjonen. Dette er temaer som ofte går igjen, og som også ligger tett opptil målsetningene for ny kirkeordning. Flere er også opptatt av nærliggende temaer som å skape en enhetlig kirkeorganisasjon eller å ivareta samarbeid med kommunen. Et spørsmål som også flere er opptatt av, men som det er motstridende meninger om, er at ledere *bør* eller *ikke bør* være vigslede eller teologer.

0.3 Virkemidler for at kirken skal henge sammen

De ansatte på bispedømmekontor og i Kirkerådets sekretariat ble spurt om hva som er de viktigste virkemidlene for at kirken skal henge sammen på de ulike nivåene. Ved å bli gitt flere alternativer mener flest at en god ansvarsfordeling mellom ulike nivå er viktig. Derfor tror mange at det vil være viktig å organisere kirken slik at det er tydelig hvor ansvaret for ulike oppgaver ligger. Mange synes også det er viktig med felles mål og strategier for hele kirken for at de ulike nivåene skal henge sammen. Færrest tror at en lik gudstjenesteordning eller øremerking av penger vil være viktige virkemidler for at kirken skal henge sammen.

1. Arbeidsgiverorganisering

1.1 Viktigste arbeidsoppgaver for en daglig leder i prostifellesrådet

Et spørsmål som spurte om hva de viktigste arbeidsoppgavene for en daglig leder i prostifellesråd ble stilt med alternativer til alle innspillsmøtene. Flest mener at rekruttering, videreutvikling og å beholde kvalifiserte medarbeidere vil være en av de viktigste arbeidsoppgavene til en daglig leder i et prostifellesråd. De legger altså vekt på at lederen har en sentral oppgave for at de ansatte skal kunne utvikle seg og at det skal være en attraktiv arbeidsplass. Mange vektlegger også andre arbeidsoppgaver slik som sikring av arbeidsmiljø, skaffe økonomi eller utarbeide felles mål og planer. Færrest mener at de viktigste oppgavene for en daglig leder i et prostifellesråd er å gi kirkelig-strategisk veiledning og effektivisering av IKT-drift.

1.2 Fysisk møte med leder

Spørsmålet som er stilt er: «Digitale hjelpemidler gir mye muligheter – samtidig savner mange av oss samvær med kollegaer. Hvor ofte trenger du fysisk møte med din leder?». Svaralternativene som ble gitt var «daglig», «noen ganger i uka», «ukentlig», «annenhver uke» og «månedlig». Selv om det var varierende behov i hvor ofte man oppga at man trenger å møte sin leder fysisk, er det noen ting som peker seg ut fra svarene. Det er flest, ca. en tredjedel, som trenger å møte sin leder ukentlig. Rundt syv av ti oppgir at de trenger å møte lederen sin ukentlig eller sjeldnere, mens kun seks prosent oppgir at de må møte lederen sin daglig.

1.3 For proster: den viktigste identitetsmarkøren

Prostene ble spurt om hva de opplever er den viktigste identitetsmarkøren for sitt arbeid. Det ble gitt fire alternativer og absolutt flest proster mener at å lede prestedtjenesten i sitt prosti er den viktigste identitetsmarkøren. Det vil si at arbeidsgiveransvaret er en viktig del av hva proster opplever som sitt arbeid sammenlignet med andre arbeidsoppgaver slik som tilsynsansvaret eller å sikre samhandling mellom råd og embeter.

2. Biskopens rolle

2.1 Biskopens viktigste rolle

Respondentene er stilt spørsmålet om hva biskopenes rolle bør være og bes vurdere disse fire rollenes viktighet:

1. Inspirere og sikre god faglig utvikling
2. Bidra til å skape kirkelig enhet
3. Bidra til å styrke samhandling med andre lokale aktører
4. Synliggjøre kirken som relevant i samfunnet

Flest mener at å *synliggjøre kirken som relevant i samfunnet* (4) er den viktigste oppgaven. Det vil si at mange mener at biskopene skal være offentlige personer som kan representere kirken ut i samfunnet. Dernest synes mange også at å *inspirere og sikre god faglig utvikling* (1) og å *bidra til å skape kirkelig enhet* (2) er viktige roller for en biskop. Det klart færrest vurderer som den viktigste rollen av disse fire er å *bidra til å styrke samhandling med lokale aktører* (3). Det betyr ikke nødvendigvis at dette ikke er viktig for en biskop, men respondentene vurderer totalt sett de andre rollene som viktigere for en biskop.

2.2 Biskopenes bidrag til soknet

Mange av innspillmøtene har også svart på spørsmålet: «*En ny organisering skal ha fokus på den strategiske og faglige ledelsen i soknet. Hvordan kan biskopen bidra til dette?*». Dette spørsmålet har ingen fastlagte svar, og en gjennomgang av svarene viser at det noen temaer som går igjen oftere enn andre. Mange trekker fram arbeidsgiveransvaret og oppgaver knyttet til rådgivning, tilsyn eller kompetanseutvikling. Svar som også går igjen er svar som er relatert til det å være synlig: tilstedeværelse, lytte, inspirere eller komme på bispevisitas.

2.3 Oppgaver på bispedømmenivå

Rundt 100 ansatte på bispedømmekontor og i Kirkerådets sekretariat har svart på spørsmålet: «*Hvilke oppgaver bør løses på bispedømmenivå?*». Det er et åpent spørsmål uten svaralternativ, men likevel er det mange som har svart mye av det samme. Man kunne avgi flere svar og nesten halvparten av de spurte nevner (kirke-)faglig rådgivning som en viktig oppgave. Ca. en fjerdedel av respondentene nevner tilsyn som en oppgave som bør løses på bispedømmenivå. Rundt en fjerdedel nevner også oppgaven som arbeidsgiver, men de er delt i to om dette gjelder generelt eller for prester/vigslede. Andre temaer som blir nevnt er kompetanseutvikling, personalfaglig rådgivning, støtte til biskop og samordning.

2.4 For kirkeverger: behov for biskopen

Kirkevergene ble spurt om hvilke tilfeller de opplever størst behov for biskopen. Blant tre alternativer var det flest kirkeverger opplever å ha mest behov for biskopen som en kirkefaglig ressurs. Mange opplever også et behov for biskopen i personalsituasjoner som omhandler begge arbeidsgiverlinjer, mens færrest har behov for biskopen i dialog med kommunen.

3. Valg og demokrati

3.1 Hvor mange direkte valg «tåler» kirken lokalt?

Svarene på spørsmålet om hvor mange direkte valg kirken «tåler» lokalt viser at det er stor støtte til å avholde ett, eller to, direkte valg lokalt. Det er veldig få som mener at kirken «tåler» flere valg enn det. Over halvparten av respondentene mener at kirken kun «tåler» ett direkte valg, mens rundt fire av ti svarer at kirken tåler to direkte valg. Kun fem prosent av respondentene svarer at de mener at kirken enten «tåler» tre eller fire valg lokalt.

3.2 Hvilke organer bør være direkte valgt?

Dette spørsmålet spør om hvilke organer det bør være direkte valg til i Dnk. Det tydeligste signalet å ta med seg fra disse svarene er at en overveldende majoritet mener det bør være direkte valg til menighetsråd. De andre organene er det mye mindre oppslutning om det burde være direkte valg til. Av de andre organene mener litt over en tredjedel at det bør være direkte valg til bispedømmerrådet, mens en litt lavere andel mener det bør være direkte valg til prostifellesråd og kirkemøtet. Direkte valg til kirkerådet har minst støtte - kun tre prosent mener dette.

3.3 Hvordan bør soknenes representasjon i et prostifellesråd være?

Spørsmålet om soknenes representasjon i prostifellesråd er stilt med tre ulike alternativer:

- Lik representasjon fra hvert menighetsråd
- Forholdsmessig representasjon ut fra antall medlemmer
- Blanding

Det er ingen av løsningene som har tydelig mer støtte enn de andre. Det er likevel flest som støtter en blandingsmodell. En drøy tredjedel vil ha lik representasjon av menighetsrådene i et prostifellesråd. Færrest av respondentene, rundt en av fem, vil ha forholdsmessig representasjon ut fra antall medlemmer. Resten av respondentene, fire av ti, ønsker en blanding mellom disse ordningene.

3.4 Hvilke andre temaer knyttet til valg og demokrati er viktig for deg?

Dette var et åpent spørsmål hvor en kunne svare fritt om hva som engasjerer en innenfor valg og demokrati. De temaene som flest skriver at engasjerer er listet opp nedenfor. Mange skriver spesielt at det å øke valgdeltakelsen og å gjøre valget enklere å forstå er viktig for dem. Rekkefølgen for øvrig er ikke rangert etter hvor mange som mener dette, men kun temaer som mange har nevnt.

- Øke valgdeltakelse/engasjement
- Forenkle valget. Gjøre de enkelt og forståelig
- Gjennomføre digitale valg
- Direkte valg av biskop
- Gjennomgående representasjon
- God informasjon om valget
- Åpenhet og transparens
- Mangfold: Bred representasjon med god fordeling med tanke på kjønn, alder og bakgrunn
- Lokal forankring og engasjement
- Reell påvirkning og innflytelse for representanter
- Soknene bør ha representasjon til kirkemøtet

Det var også to temaer som engasjerte, men som flere hadde motstridene meninger om:

- Det bør være lister og kandidater som er tydelige alternativer/bør ikke ha kirkepolitiske lister
- Avholde valg samtidig som kommunevalg / bør ikke avholdes samtidig som kommunevalg

4. Forholdet kirke-kommune

4.1 Kirkens rolle som samskapingsaktør overfor kommunen

Om temaet «forholdet kirke-kommune» ble respondentene ble spurt om hvordan kirken kan styrke sin rolle som samskapingsaktør overfor kommunen. De fikk listet opp fire alternativer som du skulle vurdere graden av viktighet:

1. På eget grunnlag jobbe for å identifisere viktige lokalsamfunnsutfordringer i menighetene
2. Evne å mobilisere rådsstruktur, frivillige og ansatte for å arbeide for gode lokalsamfunn og menigheter
3. Ha god kjennskap til kommunen, bl.a. nøkkeltall, trender, utfordringer samt sentrale saker og vedtak
4. Utfordre kommunene til å gi uttrykk for ha de ønsker at kirken skal bidra med

Det er ingen av alternativene som skiller seg markant ut i positiv eller negativ retning, men det er noen små forskjeller. Det er marginalt mest støtte til «evne til å mobilisere rådsstruktur, frivillige og ansatte for å arbeide for gode lokalsamfunn og menigheter». På motsatt side er det marginalt minst støtte til «Ha god kjennskap til kommunen, bl.a. nøkkeltall, trender, utfordringer samt sentrale saker og vedtak». De to siste alternativene har skiller seg verken litt positivt eller negativt ut sammenlignet med de andre alternativene.

4.2 Samarbeid med kommunene

Dette spørsmålet er lagt opp på samme måte som det forrige spørsmålet og er formulert: «Hvordan legge til rette for godt samarbeid med kommunene om kirkas behov og oppgaver i ny kirkelig organisering?» med alternativene:

1. Invitere politiske ledere til jevnlig møter for å presentere kirkens arbeid
2. Invitere administrative ledere i kommunen til jevnlig møter for å kunne presentere kirkens arbeid
3. Styrke rapporteringsarbeidet og kunne dokumentere en effektiv og god ressursbruk
4. Inngå samarbeidsavtale med den enkelte kommune
5. Arbeide for kommunal representasjon i forvalgt prostifellesråd

På dette spørsmålet var det noe større forskjeller i hva respondentene foretrekker. Det er mest støttet til å invitere politiske og administrative ledere til jevnlig møter og å inngå samarbeidsavtaler i den enkelte kommune (1, 2 og 4). Av disse alternativene er det klart minst støtte til å styrke rapporteringsarbeidet (3). Det siste alternativet, å arbeide for kommunal representasjon i forvalgt prostifellesråd, har verken veldig høy eller lav støtte sammenlignet med de andre alternativene.

4.3 Relasjon mellom lokalkirken og kommunen

Avslutningsvis i innspillsmøtene ble respondentene spurt: «Hva mener du er viktig for en god relasjon mellom lokalkirken og kommunen?». Dette var et åpent spørsmål uten fastlagte svar. En gjennomgang av svarene viser at det er noen temaer som går igjen. Mange er opptatt at det må være en god dialog mellom lokalkirken og kommunen, og at dette kan skje ved at man har kjennskap til hverandre, at man har faste møteplasser og at man har en gjensidig forståelse og respekt for hverandre. Mange trekker også fram at kirken må ha lokal forankring slik at den kan være synlig overfor kommunen.

